

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A TOLMÁCS-BÁNK ÓVODA

HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMJÁRÓL

Készítette:

Radicsné Pintér Ilona
közoktatási szakértő

Szakértői igazolvány száma: 007007–02
3152 Nemeti, Kossuth út 148.
Telefon: 06 20 250 2036
e-mail: radilona@wlan2k.hu

Bevezető

Az óvodában a nevelőmunkát a Köznevelési törvény 8. § (9) bekezdése szerint az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő helyi nevelési program alapján kell végezni. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja meghatározza az óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

2010. február 04-én megjelent az Oktatási és Kulturális Minisztérium tájékoztatója az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet módosításáról. A változásoknak megfelelően az intézménynek dokumentumait a 2009/2010. nevelési évben módosítani szükséges. A Tolmács-Bánk Óvoda nevelőtestülete a meglévő Helyi Nevelési Programját ennek az előírásnak megfelelően felülvizsgálta és átdolgozta. A jogszabályban meghatározottaknak megfelelően a nevelőtestület elfogadta, a kötelező véleménykérés megtörtént (Szülői Munkaközösség, Szlovák Kisebbségi Önkormányzat).

A megbízásom teljesítési célja, hogy a fenntartó számára megfelelő információt nyújtsak a Tolmács-Bánk Óvoda módosított nevelési programjának elfogadásához. Feladatomban tekintetem a nevelési program törvényességi követelményeknek való megfelelésének vizsgálatát.

A Tolmács-Bánk Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programját az átdolgozás és kiegészítés után megvizsgáltam és a Köznevelési törvény 44. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogosultságom alapján adom ki szakértői véleményemet.

A nevelési program törvényességi vizsgálatát a következő jogszabályok figyelembevételével végeztem:

- a többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény a továbbiakban Ktv.) a köznevelésről 47.§ a)-g) pontja, 50. § a) pontja
- az Óvodai nevelés országos alapprogramja(137/1996. (VIII.28.) Kormányrendelet, s az azt módosító 255/2009.(XI.20.) Kormányrendelettel összhangban;
- a módosított Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve (58/2002.(XI.29.) OM,
- a módosított Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve (23/1997.(VI.4.) MKM rendelete;ó
- a többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről, különös tekintettel a 39/D. §, 39/E. § pontja,
- a többször módosított 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

1. A köznevelésben kötelező dokumentumoknak való megfelelés

A Tolmács-Bánk Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programja az átdolgozás és kiegészítés után megfelel a többször módosított köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény előírásainak, s megfelel a 137/1996 (VIII. 28.) kormányrendelettel kiadott, s azt a 255/2009.(XI.20.)

kormányrendelettel módosított „Az óvodai nevelés országos alapprogramja” által meghatározott alapelveknek.

A program módosítása megfelel az óvodát közvetlenül használók elvárásainak és igényeinek, alkalmas arra, hogy a fenntartó a törvényi előírásoknak megfelelően a nevelési programot jóváhagyja. A módosított Helyi Óvodai Nevelési Program ezek után, hatályba léphet.

Az óvoda nevelési programja tartalmazza mind azokat a feladatokat, alap és kiegészítő, amelyeket a fenntartó az Alapító Okiratban meghatározott. Szakmai szempontból igényes, az intézmény óvodai feladatellátását jól szabályozó dokumentum. Tartalmát tekintve összhangban van az óvodai nevelést szabályozó központi szakmai dokumentumokkal.

A program megfelel más törvényi szabályozásnak és egyéb törvénynek ellentmondó tartalom nincs benne.

2. A helyi óvodai nevelési program tartalma a Ktv.47.§ és 50.§ a) pontja alapján

Az intézmény a Helyi Óvodai Nevelési Program felülvizsgálta és módosította a törvényi változásoknak megfelelően. Az óvoda nevelési programja az intézmény stratégiai fejlesztési terve, mely a jogszabályok, valamint a helyi igények és lehetőségek egyeztetésére épül. Programjuk tartalmazza mindazokat a részeket, tevékenységformákat, amelyeket az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja előír. A célok, feladatok, tevékenységi formák, a várható fejlettség és azok belső logikája egységes egészet alkot, az anyag egymásra épül. A program pedagógiaiailag, pszichológiaiailag megalapozott.

A programban rögzített alapelvek és célok koherenciát mutatnak, a feladatok, tevékenységek a megvalósítást szolgálják. Programjuk szemléletmódja szerint a nevelés és személyiségfejlesztés középpontjában a gyermek, a család és az óvodapedagógus egymástól elválaszthatatlan kapcsolatrendszerre áll.

Hitvallásuk szerint szeretnék, ha az óvoda a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet; biztonságot, vidámságot adó béke szigete lenne, ahol a gyermekek napjuk nagy részét örömmel, boldogan, önfeledt játékkal tölthetnék, kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló, mindig megújulni képes óvónők irányításával. Programjuk célkitűzése szerint gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelésük a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatására irányul az egyenlő hozzáférés biztosításával. Olyan gyermekek nevelése a céljuk, akik érzelmileg gazdagok, szülőföldjükhöz kötődnek, a környezetükben jól tájékozódnak, érdeklődők, befogadók, a társadalomba beilleszkedni képesek. Vallják, hogy az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé válik.

Az óvoda jellegéből következően – kis létszámú, családias jellegű intézmény - elsősorban azt vizsgáltam, mennyire tudja speciális helyzetét és lehetőségeit a helyi programban megjeleníteni. A tolmácsi óvoda: "Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel" program adaptációja és a bánki óvoda sajátossága: a néphagyományok, a szlovák nemzetiségi nyelv ápolása egyaránt megjelenített. Nagyon célszerűen és igen változatosan épülnek be a program egészébe a speciális helyzetből adódó lehetőségek. Ez az egyik legnagyobb erénye az óvoda helyi programjának. Mindezekon túl elmondható, hogy szakmai szempontból igazán korszerű, gyermekre figyelő, differenciált értékeket képviselő programja van az intézménynek.

Célkitűzésük szerint a szlovák nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a szlovák nyelv és kultúra

megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja. A szlovák nemzeti kisebbséghez tartozó, intézményükbe járó gyermekek óvodai nevelésében biztosítják az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését a szlovák nyelvű nevelést és a multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Az óvodai nevelési program középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli. A gyermeki személyiséget úgy definiálják, mint az egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés - érés - sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Saját megfogalmazásuk szerint a gyermeket önmagához mérten képességei alapján igyekeznek fejleszteni. A nevelési - oktatási céljaik között egyre hangsúlyosabbá válik a kompetenciák kialakítása, vagyis az ismeretek teljesítményképes tudássá történő emelése, az alkalmazási, felhasználási képességek fejlesztése.

A nevelés-fejlesztés során fontos szerephez jut a testmozgás. Felvállalják az urbanizációs ártalmak és a gyermekek körében is mindinkább terjedő mozgásszegény életmód, csökkenő mozgástapasztalatok ellensúlyozását úgy a gyermekek mozgáslehetőségeinek színesítésével, mint a szülők meggyőzésével, szemléletformálásával. A helyi programba beépülnek a szülői igények és a gyermek egyéni érdekei. Szakmai oldalról messzemenően támogatom és helyeslem a játék kiemelt szerephez jutását az óvoda napi életében. A gyakorlatban a közösségi élet és ezen belül is a toleráns viselkedés megtanulására ad lehetőséget az óvoda családias légköre. A szülők is részesei és építői ennek a kis közösségnek, ami megint csak egy nagyon szép példa arra, hogyan használja ki az óvoda saját helyzetéből adódó lehetőségeit.

A program jól átgondolt, a nevelési célkitűzésekkel összhangban kialakított, mely figyelembe veszi a gyermeki jellemzőket, az életkori és az egyéni sajátosságokat.

Kiemelten fontosnak tartják, hogy nevelő-fejlesztő munkájuk során figyelembe vegyék a gyermekek egyéni képességeit, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítsék tehetségük kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetükből adódó hátrányaik mérséklését esélyteremtő óvodapedagógiai tevékenységükkel. Külön fejezetet szentelnek a gyermekvédelmi feladatoknak és a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozásnak. A gyermekvédelmi feladatok között szerepelnek a szociális hátrányok enyhítését célzó óvodai törekvések. Az Integrációs Óvodai Fejlesztő Program megvalósítását, az IPR normatív támogatás igényjogosultságát megalapozó tevékenységet beépítették az óvoda programjába. Ezek a tervek is szakszerűen kimunkáltak. A jelölt feladatok sora is jól körülhatárolja a teendőket sorát valamennyi óvodapedagógus számára.

Az óvoda programja eleget tesz a nevelési követelményeknek és a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos feladatoknak. Megjelenik benne az egészséges életmódra való nevelésnek, az érzelmi nevelésnek, a szocializációnak biztosítása, illetve az értelmi és az anyanyelvi nevelés megvalósításának célkitűzése.

A 2,5-3-8 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak, kiemelkedően fontos az "én" alakulása szempontjából. Ezért programjukat az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra, az óvodában dolgozók gyermekszeretetére, hivatástudatára, empatikus képességére, toleranciájára alapozták. Családias, biztonságot nyújtó pedagógiai környezet kialakítása a céljuk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak és a szülők, gyermekek számára egyaránt.

Meghatározták az óvodai nevelés feladatait, az óvodai élet megszervezésének elveit. A nevelési programban közös rendező elv alapján került sor a nevelési feladatok meghatározására. Bemutatják a személyi és tárgyi feltételeket, amelyek optimális feltételét jelentik a megvalósításnak. Az óvoda személyi feltételei és a tárgyi feltételei megfelelnek a törvényi követelményeknek és jó alapot nyújtanak a szakmai elképzelések megvalósításához. A nevelési program alapelve a játék elsődlegessége, a rugalmas napirend, a nyelvhez, a tájhoz, az emberekhez, társakhoz fűződő viszony megalapozása, a környezettudatos nevelés a külső világ tevékeny megismerése, a családokkal való együttműködés, hagyományok ápolása.

Tartalmazza az alapprogramban megjelölt valamennyi tevékenységi formát, a játékot, tanulást, és a munkát.

A 2,5-3-8 éves gyermek számára a játék alapvető létforma, legfőbb élményforrás, személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módjaként definiált a programban. A játék a gyermek elsődleges, meghatározó tevékenysége, amely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A gyermek felfedező hajlama, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthöz való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai a pszichikus szükséglet rangjára emelik a játékot. Vallják, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontosnak tartják, hogy minél több tapasztalathoz juttassák a gyermekeket, élményeket élhessenek át, és természetes kíváncsiságukat kielégíthessék. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulást jelölik meg az óvodai tanulás útjaként. A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyiségük teljes kibontakozásának támogatásával az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítését tervezik megvalósítani.

Az egyes tevékenységformák elvi iránymutatásai, az óvodapedagógusok számára meghatározott feladatok sora következetes, további módszertani megújulást előrevetítő szakmai koncepciót tükröz.

A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire építés a programban koncepcionálisan megjelenített. Nemcsak az óvodapedagógus által tervezett téma és a gyermekek előzetes tapasztalatainak, élményeinek összekapcsolását, illetve a differenciálásra való felkészülést jelenti, hanem azt is, hogy az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva, velük együtt választ témát, projektet. A módosított program a különböző élethelyzetekben való gyakorlást, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulást emeli ki az óvodapedagógus által irányított tanulási formák közül.

Az óvodai nevelési programban a módosítások jól nyomon követhetőek voltak a szakértői vélemény elkészítésénél. A módosított Alapprogramban foglalt valamennyi követelményt a program átdolgozásánál figyelembe vették, s a programba innovatív módon beépítették.

3. Összegzés

A Tolmács-Bánk Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programja a törvényesség kritériumainak megfelel. Szakmailag értékes koncepció. A nevelőtestület nevelésfilozófiája, pedagógiai hitvallása elméletileg megalapozott, átgondolt. A benne megfogalmazott értékek nyomon követhetőek a program további fejezeteiben.

Az óvoda helyi nevelési programja felöleli az intézményben folyó óvodapedagógiai tevékenységek és folyamatok teljes körét, s tartalmazza az Alapító Okiratban meghatározott feladatok teljesítését.

Az óvoda helyi nevelési programjának kiegészítése, módosítása formailag és tartalmilag a jogszabályok előírásainak megfelel. A cél-, feladat-, és tevékenységrendszer a nevelési program módosítása után is megfelel az Óvodai nevelés országos alapprogramjának.

A megvalósíthatóságot akadályozó elem a programban nincs. A program nem tartalmaz olyan feladatokat, tartalmakat, amelyek a fenntartóra a törvényi előírásokon felüli kötelezettségeket rónak.

4. Szakértői javaslat

A fentiek alapján a Tolmács-Bánk Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programját a Tisztelt Képviselő Testületnek **elfogadásra javaslom.**

Az óvodai nevelőtestületnek jó munkát kívánok!
Köszönöm megtisztelő felkérésüket.

Nemti, 2010. augusztus 2.

Tisztelettel:

Radicsné Pintér Ilona
Közoktatási szakértő